

Διάλεξη 6^η

Κυριάκος Κυριαζόπουλος,
Επίκουρος Καθηγητής
Τμήμα Νομικής ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Διεθνής συμφωνία μεταξύ της Ιταλικής Δημοκρατίας και της Αγίας Έδρας του 1984 (άρθρα 7 έως 10).

Σκοποί ενότητας

1. Μελέτη των άρθρων 7 έως 10 της διεθνούς συμφωνίας μεταξύ της Ιταλικής Δημοκρατίας και της Αγίας Έδρας.

Άρθρο 7

Παράγραφοι:

1. Η Ιταλική Δημοκρατία επικαλούμενη τη συνταγματική αρχή που εξαγγέλλεται στο α. 20 του συντάγματος επιβεβαιώνει ότι ο εκκλησιαστικός χαρακτήρας και ο σκοπός της θρησκείας ή λατρείας ενός σωματείου ή ιδρύματος δεν μπορούν να αποτελούν αιτία ειδικών νομοθετικών περιορισμών ούτε ειδικών δημοσιονομικών βαρών για την ίδρυσή του, τη νομική του ικανότητα και κάθε μορφή δραστηριότητας.

Άρθρο 7 (2)

2. Η Ιταλική Δημοκρατία, ύστερα από αίτηση της εκκλησιαστικής αρχής και με τη συναίνεσή της, θα συνεχίσει να αναγνωρίζει την νομική προσωπικότητα των εκκλησιαστικών οργανισμών που έχουν έδρα στην Ιταλία, που ιδρύονται ή εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονικού δικαίου και οι οποίοι έχουν σκοπούς θρησκείας ή λατρείας. Ανάλογα θα προχωρά για την αναγνώριση των πολιτειακών αποτελεσμάτων κάθε ουσιώδους μεταβολής των ίδιων οργανισμών.

Άρθρο 7 (3)

3. Για φορολογικούς σκοπούς, οι εκκλησιαστικοί οργανισμοί, οι οποίοι έχουν σκοπό θρησκείας ή λατρείας όπως και δραστηριότητες προς την ίδια κατεύθυνση, εξομοιώνονται με εκείνους που έχουν σκοπό ωφέλειας ή εκπαίδευσης. Οι δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες της θρησκείας ή της λατρείας που αναπτύσσονται από τους εκκλησιαστικούς οργανισμούς, με σεβασμό στην οργάνωση και τους στόχους τους, υπόκεινται στους νόμους του κράτους που αφορούν τις εν λόγω δραστηριότητες και στο φορολογικό καθεστώς που προβλέπεται για τους ίδιους.

Άρθρο 7 (4)

4. Τα οικοδομήματα που είναι ανοιχτά στη λατρεία, οι δημοσιεύσεις πράξεων, αφισοκολλήσεις στο εσωτερικό ή στην είσοδο οικοδομημάτων λατρείας ή εκκλησιαστικών κτηρίων και οι έρανοι που πραγματοποιούνται στα εν λόγω οικοδομήματα, θα συνεχίσουν να υπόκεινται στο ισχύον καθεστώς.

Άρθρο 7 (5)

5. Η διοίκηση των αγαθών που ανήκουν στους εκκλησιαστικούς οργανισμούς υπόκειται στους ελέγχους που προβλέπονται από το κανονικό δίκαιο. Οι αποκτήσεις των εν λόγω οργανισμών υπόκεινται και σε ελέγχους που προβλέπονται από ιταλικούς νόμους για τις αποκτήσεις νομικών προσώπων.

Άρθρο 7 (6)

6. Τα συμβαλλόμενα μέρη ιδρύουν μια ισομερή επιτροπή για τη διατύπωση των κανόνων που πρέπει να υποβληθούν στην έγκρισή τους για τη ρύθμιση όλης της ύλης, δηλαδή ότι αφορά τους εκκλησιαστικούς οργανισμούς και τα εκκλησιαστικά αγαθά και για την αναθεώρηση των οικονομικών υποχρεώσεων του ιταλικού κράτους και των παρεμβάσεων του ίδιου στην περιουσιακή διαχείριση των εκκλησιαστικών οργανισμών. Μεταβατικά και με σκοπό την έναρξη της ισχύος της νέας ρύθμισης θα παραμείνουν ισχύοντα τα α. 17§3, α. 18, 27, 29, 30 του προηγούμενου κειμένου του κονκορδάτου.

Σχολιασμός άρθρου 7

Παράγραφοι:

1. Επαναλαμβάνεται η συνταγματική αρχή του α. 20 του ιταλικού συντάγματος κατά το οποίο:
 - Οι εκκλησιαστικοί οργανισμοί με σκοπό καθαρά θρησκευτικό δεν θα πρέπει να καθίστανται αντικείμενο μεταχείρισης δυσμενέστερης από εκείνη που προβλέπεται για τα σωματεία ή τα ιδρύματα όσον αφορά την ίδρυσή τους, τη νομική τους ικανότητα καθώς και οποιαδήποτε μορφή δραστηριότητας.

Σχολιασμός άρθρου 7 (2)

2. Αναγνωρίζεται η ισχύς της νομικής προσωπικότητα των καθολικών οργανισμών που έχουν ήδη αυτή τη νομική προσωπικότητα.
 - Η Ιταλική Δημοκρατία, ύστερα από αίτηση της εκκλησιαστικής αρχής και με τη συναίνεσή της, θα αναγνωρίζει την νομική προσωπικότητα των καθολικών οργανισμών με σκοπούς θρησκείας ή λατρείας που θα έχουν έδρα στην Ιταλία, και που θα ιδρύονται ή εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονικού δικαίου.
 - Όταν υπάρχουν μεταβολές στο καθεστώς των εκκλησιαστικών οργανισμών από πλευράς κανονικού δικαίου, αυτές οι μεταβολές θα αναγνωρίζονται από πλευράς κράτους με τις παραπάνω προϋποθέσεις.

Σχολιασμός άρθρου 7 (3)

3. Οι εκκλησιαστικοί οργανισμοί της καθολικής εκκλησίας που έχουν σκοπούς θρησκείας ή λατρείας, δηλαδή αυτοί που αναπτύσσουν καθαρά θρησκευτικές δραστηριότητες, για φορολογικούς σκοπούς θα εξομοιώνονται με εκείνους τους κοινωνικούς οργανισμούς που έχουν σκοπό κοινής ωφέλειας ή εκπαίδευσης. Αν έχουν δραστηριότητες όχι καθαρά θρησκευτικές τότε θα υπόκεινται στους νόμους του κράτους που αφορούν τις εν λόγω δραστηριότητες και στο φορολογικό καθεστώς που προβλέπεται για αυτές τις δραστηριότητες.
- Οι εκκλησιαστικοί οργανισμοί που κατά το κείμενο των α. 7, §2 και 3 της συμφωνίας 1984 έχουν σκοπούς διαφορετικούς από τη θρησκεία ή τη λατρεία, έχουν δραστηριότητες όχι καθαρά θρησκευτικές αλλά θρησκευτικά αιτιολογούμενες (φιланθρωπία, εκπαίδευση όχι καθαρά θρησκευτική, ενημέρωση).

Σχολιασμός άρθρου 7 (4)

5. Όσον αφορά τη διαχείριση της εκκλησιαστικής περιουσίας των εκκλησιαστικών οργανισμών, αυτή υπόκειται στους ελέγχους του κανονικού δικαίου. Οι αποκτήσεις (δωρεές, αγορές) υπόκεινται και στους ελέγχους που προβλέπονται από τους ιταλικούς νόμους για τις αποκτήσεις νομικών προσώπων εν γένει.

Άρθρο 8

Αναγνωρίζονται τα πολιτειακά αποτελέσματα των γάμων που συνάπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονικού δικαίου υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική πράξη εγγράφεται στο ληξιαρχείο ύστερα από προηγούμενη δημοσίευση στο δημαρχείο. Αμέσως μετά την τέλεση, ο εφημέριος ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν θα εξηγήσει στους νεόνυμφους τα πολιτειακά αποτελέσματα του γάμου διαβάζοντας τα άρθρα του αστικού κώδικα που αφορούν τα δικαιώματα και τα καθήκοντα των συζύγων και θα συντάξει κατόπιν εις διπλούν πρωτότυπο την πράξη του γάμου στην οποία θα μπορούν να ενσωματωθούν οι δηλώσεις των συζύγων που συναίνεσαν στη σύναψη του γάμου σύμφωνα με τον αστικό κώδικα. Η Αγία Έδρα ενημερώνεται ότι δεν θα μπορεί να λαμβάνει χώρα η αναγνώριση αυτών των πολιτειακών αποτελεσμάτων του κανονικού γάμου όταν οι σύζυγοι δεν εκπληρώνουν τις προϋποθέσεις του αστικού νόμου για την απαιτούμενη ηλικία τέλεσης γάμου και όταν υφίσταται μεταξύ των συζύγων κώλυμα που ο αστικός νόμος θεωρεί αθεράπευτο.

Σχολιασμός άρθρου 8

Αναγνωρίζονται τα πολιτειακά αποτελέσματα του κανονικού γάμου(σύμφωνα με το κανονικό δίκαιο). Οι προϋποθέσεις που το ίδιο άρθρο προβλέπει είναι:

1. καταχώριση της πράξης στο ληξιαρχείο ύστερα από προηγούμενη δημοσίευση στο δημαρχείο.
2. δεν θα καταχωρούνται στο ληξιαρχείο οι κανονικοί γάμοι εφόσον οι σύζυγοι δεν έχουν την απαιτούμενη ηλικία.
3. δεν θα καταχωρούνται στο ληξιαρχείο οι κανονικοί γάμοι εφόσον υφίστανται μεταξύ των συζύγων κωλύματα που είναι αδύνατο να θεραπευτούν.

Άρθρο 9

Παράγραφοι:

1. Η Ιταλική Δημοκρατία, σύμφωνα με την αρχή της ελευθερίας του σχολείου και της διδασκαλίας, και μέσα στους όρους που προβλέπονται από το σύνταγμα, εγγυάται στην Καθολική Εκκλησία το δικαίωμα να ιδρύει ελεύθερα σχολεία οποιασδήποτε τάξης και βαθμού και εκπαιδευτικά ιδρύματα. Σε αυτά τα σχολεία που έχουν ίση μεταχείριση με τα υπόλοιπα διασφαλίζεται η πλήρης ελευθερία, και στους μαθητές τους μια μεταχείριση σχολείου που εξομοιώνεται με εκείνη των μαθητών των σχολείων του κράτους και των άλλων εδαφικών οργανισμών του κράτους ακόμη κι όσον αφορά την κρατική εξέταση.

Άρθρο 9 (2)

2. Η Ιταλική Δημοκρατία αναγνωρίζοντας την αξία της θρησκευτικής κουλτούρας και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές του καθολικισμού αποτελούν μέρος της ιστορικής κληρονομιάς του ιταλικού λαού θα συνεχίσει να διασφαλίζει στο πλαίσιο των σκοπών του σχολείου τη διδασκαλία του καθολικού μαθήματος των θρησκευτικών οποιασδήποτε τάξης και βαθμού. Με σεβασμό στην ελευθερία συνείδησης και στην εκπαιδευτική ευθύνη των γονέων, είναι εγγυημένο σε οποιονδήποτε το δικαίωμα να διαλέγει εάν θέλει ή δεν θέλει να επωφεληθεί από αυτή τη διδασκαλία. Στην πράξη εγγραφής των μαθητών, οι μαθητές ή οι γονείς τους θα ασκούν αυτό το δικαίωμα, ύστερα από αίτηση στην αρχή του σχολείου, χωρίς η επιλογή τους αυτή να μπορεί να δώσει οποιαδήποτε αφορμή για κάποια μορφή διάκρισης.

Σχολιασμός άρθρου 9

Παράγραφοι:

1. Διασφαλίζεται η αρχή της ελευθερίας των σχολείων και της διδασκαλίας, δηλαδή του ιδιωτικού σχολείου και της διδασκαλίας για την καθολική εκκλησία, μέσα στα όρια που προβλέπονται από το σύνταγμα. Κατ' εφαρμογή αυτού του δικαιώματος της καθολικής εκκλησίας, η τελευταία έχει το δικαίωμα να ιδρύει σχολεία οποιασδήποτε τάξης ή βαθμού ή εκπαιδευτικά ιδρύματα (προσχολικής αγωγής, α-βάθμιας εκπαίδευσης, β-βάθμιας εκπαίδευσης, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης). Αυτά τα σχολεία αποτελούν αντικείμενο ίσης μεταχείρισης με τα δημόσια σχολεία και οι μαθητές αποτελούν υποκείμενο μεταχείρισης εξομοιωμένης με τους μαθητές των κρατικών σχολείων ή των άλλων δημόσιων σχολείων.

Σχολιασμός άρθρου 9 (2)

2. Αναγνωρίζεται η αξία της θρησκευτικής κουλτούρας και λαμβάνεται υπόψη ότι οι αρχές του καθολικισμού αποτελούν μέρος της ιστορικής κληρονομιάς του ιταλικού λαού. Γι' αυτό διασφαλίζεται η διδασκαλία του καθολικού μαθήματος των θρησκευτικών σε προαιρετική βάση για όσους μαθητές το επιλέγουν .

Άρθρο 10

Παράγραφοι:

1. Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, τα σεμινάρια, οι ακαδημίες, τα κολλέγια και τα άλλα καθιδρύματα για κληρικούς, για μοναχούς και για την εκπαίδευση στις εκκλησιαστικές επιστήμες που ιδρύονται σύμφωνα με το κανονικό δίκαιο, θα συνεχίσουν να εξαρτώνται μόνο από την εκκλησιαστική αρχή. Όλα αυτά τα είδη σχολείων οποιουδήποτε βαθμού, από πανεπιστημιακό βαθμό και κάτω, όταν παρέχουν θρησκευτική διδασκαλία εξαρτώνται αποκλειστικώς από την εκκλησιαστική αρχή.

Άρθρο 10 (2)

2. Οι ακαδημαϊκοί τίτλοι στη θεολογία και στις άλλες εκκλησιαστικές επιστήμες οι οποίες καθορίζονται μεταξύ των υψηλά συμβαλλόμενων μερών που απονέμονται από τις σχολές που εγκρίνονται από την Αγία Έδρα, αναγνωρίζονται από το κράτος. Αναγνωρίζονται επίσης τα διπλώματα που αποκτώνται στις σχολές παλαιογραφίας, διπλωματικής, αρχειακής και βιβλιοθηκονομίας του Βατικανού.
 - Οι άλλες εκκλησιαστικές επιστήμες καθορίζονται με ειδική συμφωνία στην οποία παραπέμπει το α. 10 της συμφωνίας-πλαίσιο του 1984.

Άρθρο 10 (3)

3. Οι διορισμοί των διδασκόντων του καθολικού πανεπιστημίου της Αγίας Καρδιάς, και των εξαρτώμενων ινστιτούτων, υπόκεινται στη διαβάθμιση της αρμόδιας εκκλησιαστικής αρχής από την πλευρά του θρησκευτικού προφίλ.

Βιβλιογραφία

1. Διεθνής συμφωνία μεταξύ της Ιταλικής Δημοκρατίας και της Αγίας Έδρας του 1984

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Γιώργος Μαριάς
Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2016

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

